Emil Kumlin som affärsidkare

(Tillägg till kapitel 46 i släktkrönikan Resor i tid och rum – en krönika över släktträdet Nyström-Kumlin)

Stora gatan 48

Efter sju år som anställd hos Anders Bergström i dennes speceriaffär på Stora gatan 48 i Västerås kungörs i Västmanlands Allehanda den 3:e oktober 1902 att Emil Kumlin har övertagit Bergströms butik.

Meddelande

Att undertecknad öfvertagit den af Herr A. Bergström under många år idkade Speceri-affär i N:r 48 Stora gatan; och skall mitt bemödande blifva, att genom ett redbart behandlingssätt, 1:ma varor och billiga priser tillvinna mig den ärade allmänhetens förtroende.

Högaktningsfullt

Emil Kumlin.

Stora gatan 48 (idag nr 50) är det tredje huset på vänster sida sett från korsningen Källgatan/Stora gatan österut.

Vid en betydligt senare tidpunkt ses här Stora gatan 48 från andra hållet, andra byggnaden på höger sida. Skylten ”Specerier” visar att verksamheten fanns kvar i annan regi.

Smedjegatan 19

På Smedjegatan 19 fanns en annan handlare som hette Carl August Hulth. Hulth avlider i april 1905 och den 31 maj 1905 förvärvar Emil Kumlin butiken på Smedjegatan intill Stora Torget. Numreringen på Smedjegatan motsvarar idag nummer 15. En kungörelse om detta finns i Westmanlands Allehanda den 2 juni samma år.

Affärsöfverlåtelse.

Undertecknad har denna dag till Handl. Herr Emil Kumlin öfverlåtit den affärsrörelse min framlidne man i lifstiden idkat. Hembärande mitt tack till ärade kunder för det stora förtroende, som alltid kommit oss till del, beder jag att samma förtroende måtte öfverflyttas på efterträdaren.

Västerås den 31 Maj 1905.

För C. A. Hulths sterbhus:
Lotten Hulth.

Refererande till ofvanstående anbefaller jag mig i den ärade allmänhetens välvilliga åtanke, och skall mitt bemödande, hädanefter som hittills, alltid blifva att genom förstklassiga varor och det bästa behandlingssätt tillvinna mig, och behålla allmänhetens förtroende.

Vördsamt
Emil Kumlin.
Smedjegatan 19. Stora gatan 48.
Telef. 55. Telef. 429.

Butiken är belägen i det som tillsammans med nästa byggnad närmast torget kallades den Flodinska gården, efter grosshandlaren Flodin som ägde dessa byggnader i slutet av 1800-talet (enligt Anders Lif, Västeråskännare). Butiken finns i bortre delen av byggnadens nedervåning i början av 1920-talet. Sedan 1919 är det handlaren Edling som tagit över den. Närmaste grannar är då Lindboms foto-magasin och Lina Österbergs tobak.

En interiörbild från butiken troligen 1910. Mitt på golvet står springpojken Erik Johansson. Framför disken Bernhard Pettersson. Närmast till höger står Birger Ytterberg, därefter Påhlsson och därefter Pettersson som var frälsningssoldat. Halvt skymd står Mårten (ev. kusin till Emil).

Interiörbild från bostaden ovanpå butiken på Smedjegatan 19 tagen i slutet av 1800-talet då grosshandlaren Flodins familj bodde där. Senare och fram till flytten till Knutsgatan beboddes bostaden av Emil och Lydia med familj.

Ännu en bild, troligen 1940-tal, som visar att butiken på Smedjegatan ännu finns kvar. Den bortre byggnaden revs senare för att ge plats åt Torggatan/Sigmatorget som tidigare bara var en smal gränd mellan de två byggnader som utgjorde Flodinska gården.

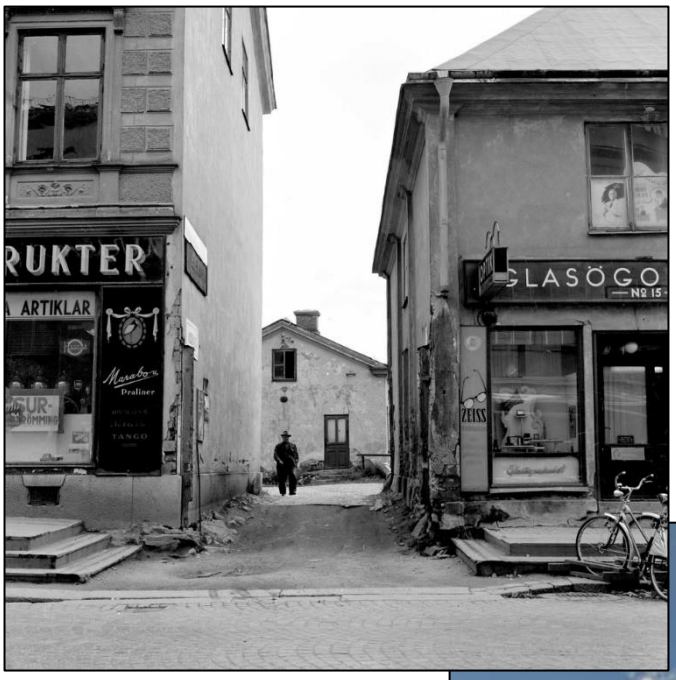

Den smala passagen mellan byggnaderna utgörande den Flodinska gården. Idag Torggatan/Sigmatorget.

Smedjegatan 15 (tidigare 19) på 2020-talet österut. Byggnaden som tidigare var Saluhallen finns ännu kvar (jämför tidigare bild).

Smedjegatan 11 (idag 7)

Troligen någon gång under 1910-talet förvärvar Emil en fastighet på Smedjegatan 11 vilken benämns ”Tomten nr 32-36 i Södra kvarteret”, senare ”Kvarteret Knut nr 3”.

Fastigheten finns med i såväl bouppteckningen efter hustrun Lydia som vid bouppteckningen efter Emil själv vid hans bort-gång.

Den från gatan indragna byggnaden på höger sida där Emil öppnade sin tredje butik. I grannhuset huserar Julius Sjögrens Bageri och karamellfabrik.

Emil Kumlin framför butiken i den egna fastigheten på Smedjegatan 11 (7). Kanske är den tagen i samband med butikens etablering. På skyltarna på dörrens ömse sidor finns emblemet ”FK”, inköpsorganisationen ”Förenade köpmän”, vilken etableras 1916.

I korsningen Sturegatan/Smedjegatan söderut kan butiken ännu på 1940-talet skymtas längst till höger i bild.

Under 1950-talet revs dessa delar av kvarteret för att ge plats för de röda tegelbyggnader som ännu finns där.

Butikerna avyttras

Annons införd i Aftonbladet i mars 1919.

Endast butiken på Smedjegatan omnämns. Då dagstidningar från 1910-talet ännu i mycket begränsad utsträckning digitaliserats och information därmed ännu inte blivit digitalt sökbar, så saknas ännu information om när affärsrörelsen avyttras. Kanske påbörjas den processen då hustrun Lydia avlider 1918 och Emil blir ensam med tre små barn. Vi vet genom information från Anders Lif att butiken blev Edlings Specerier och att Emil från ungefär den tiden fortsatte sin yrkesbana som anställd hos Hakon Swenson i Hakonbolaget där även svågern Sam Nyström var verksam. Kvar finns telefon-numret ”55”, som påbyggt med inledande siffror innehas av hustrun Lisa och dottern Marta till långt senare.

Emil tillsammans med svågern Sam på Hakonbolaget 1919.

Butikernas läge i dagens Västerås

Sammanställt av Claes Nyström, februari 2024